

Skąd wziąć brakującą godzinę na wykresówce? Zmiana czasu już blisko.

Aż 84%¹ przebadanych obywateli Unii Europejskiej jest za całkowitą rezygnacją ze zmiany czasu. Co myślą o tym kierowcy zawodowi, których obowiązkiem jest skrupulatna ewidencja swojego czasu pracy? Co powinni zrobić, aby po wykonaniu trasy w nocy z 30 na 31 marca 2019 roku dokumentacja okresów jazdy, odpoczynków i przerw była prawidłowa i zgodna z prawem, a na wykresówce nie brakowało godziny?

Tachograf jest najważniejszy

Dlaczego? Bo to na podstawie danych z tego urządzenia sporządzana jest cała dokumentacja jazdy, a tym samym czasu pracy i przerwy kierowcy. Obecnie dominująca liczba tachografów to urządzenia cyfrowe – wszystkie samochody zarejestrowane po 1 maja 2006 roku² powinny być wyposażone w takie właśnie rejestratory – ale w użyciu są również te analogowe. W zależności od tego, z jego typu korzysta kierowca, przy zmianie czasu trzeba dostosować sposób postępowania.

Analogowo i własnoręcznie

W tachografie analogowym aktualną godzinę można zmienić samodzielnie. Trudno w tym przypadku o uniwersalne wskazówki, bo urządzenia mimo wszystko różnią się w pewnym stopniu między sobą. Warto przed trasą zapoznać się jeszcze raz z instrukcją obsługi.

Najlepiej jest zmienić czas od razu, w pierwszym możliwym momencie, bo później, w toku dnia pracy może to po prostu umknąć. Koniecznie trzeba pamiętać, że na tarczy analogowej czas od 2:00 do 3:00 będzie określony jako „brak danych”. W związku z tym warto na odwrocie wykresówki odnotować, z czego wynika taki zapis. Pozwoli to w łatwy sposób wykazać, dlaczego w dokumentacji pojawiła się pewnego rodzaju nieścisłość. Będzie to również w pełni jasne i zrozumiałe nawet w późniejszym czasie dla służb kontrolujących czas pracy kierowcy – informuje ekspert Ogólnopolskiego Centrum Rozliczania Kierowców, Kamil Wolański. - Alternatywą dla tej metody jest zmiana czasu w tachografie już po zakończonej jeździe w danym dniu – dzięki temu zostanie zachowana ciągłość zapisu. Ważne jednak, żeby uczynić to przed rozpoczęciem pracy na kolejnej wykresówce.

Uniwersalnie i cyfrowo

Jeśli kierowca ma zamontowany w samochodzie tachograf cyfrowy, cała procedura jest o wiele prostsza, ponieważ urządzenie rejestruje dane na podstawie uniwersalnego czasu UTC (Coordinated Universal Time), bez przesunięcia czasowego lato/zima. UTC ustawia wyłącznie warsztat kalibrujący tachograf. Kierowca może dokonać drobnej korekty, ale tylko raz w tygodniu i tylko +/- 1 minutę.

Ma to na celu niwelowanie drobnych różnic czasowych pomiędzy wieloma pojazdami w firmie. Na wyświetlaczu tachografu widoczny jest również czas lokalny (zazwyczaj oznaczony kropką) - w Polsce różni się on od czasu UTC o +1 godzinę w zimie oraz +2 godziny w lecie. Jest on używany wyłącznie pomocniczo dla kierowcy, a jego zmiana nie wpływa na zapisywane dane. Czas lokalny w tachografie kierowcy może sam ustawiać. Warto to więc zrobić prawidłowo. W nowszych tachografach następuje to często automatycznie - tak jak np. w telefonach – mówi Mateusz Włoch, ekspert z firmy Inelo.

¹ http://gum.gov.pl/pl/aktualnosci/2597_Zmiany-czasu-czy-rezygnacja-ze-zmian-czasu-Ocen-ktore-rozwiazanie-jest-dla-Ciebie.html

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A32006R0561>

Podsumowując, w przypadku rejestratora cyfrowego nie trzeba się przejmować zmianą czasu. Warto jednak po przejściu na tryb letni sprawdzić, czy czas lokalny przestawił się samoczynnie. Jeśli nie, to należy to zrobić we własnym zakresie. Co ciekawe, oprogramowanie, służące do analizy informacji zebranych z tachografów i kart kierowców, samo dopasowuje dane do odpowiedniego czasu lokalnego na przykład po to, by zweryfikować naruszenia.

Zaawansowane rozwiązanie IT, z którego korzystają na przykład funkcjonariusze Inspekcji Transportu Drogowego, wyświetla rzeczywisty czas pracy, nie uzupełniając luki pomiędzy 2:00 a 3:00, pustą godziną. W tej sytuacji kontrolerzy nie traktują tego okresu jako sztucznej, dodatkowej przerwy. Warto zwrócić również uwagę na to przy odbieraniu odpoczynku dobowego regularnego (11 godzin), jeśli taki odpoczynek przypadnie na zmianę czasu. Dla przykładu od godziny 20:00, 30.03 do 7:00, 31.03 jest 11 godzin, ale z uwagi na przejście z trybu zimowego na letni - fizycznie odpoczynku jest jednak o godzinę mniej. W tej sytuacji, jeżeli kierowca chce odebrać 11-godzinny odpoczynek, powinien odpoczywać do 8:00 rano. Gwarantuje to brak problemów podczas kontroli – wyjaśnia Mateusz Włoch z Inelo.

To tylko godzina?

Pozornie wydaje się, że zmiana czasu z zimowego na letni to drobna sprawa, jednak dla Inspekcji Transportu Drogowego brak jej zaznaczenia na wykresówce może okazać się podstawą do nałożenia kary na kierowcę (100 PLN za każdą wykresówkę, nie więcej niż 1000 PLN). Dlatego też osoby zarządzające, przedsiębiorcy, czy spedytorzy powinni przypomnieć swoim kierowcom o zbliżającej się dacie zmiany czasu, aby dać im szansę na odpowiednie przygotowanie się na to odstępstwo od rutyny. Jeśli w firmie truckerzy korzystają z takich samych typów tachografów analogowych, można przygotować dla nich krótki dokument z instrukcją krok po kroku. W przypadku tachografów cyfrowych, gdzie zdarzenia rejestrowane są w czasie UTC (więc zmiana czasu nie ma znaczenia), można poinformować o tym, w jaki sposób zmienić pomocniczo wyświetlany czas lokalny - w najnowszych tachografach aktualizuje się on automatycznie – mówi Kamil Wolański, OCRK.

Po co komu zmiana?

Przechodzenie z trybu zimowego na letni i z powrotem, stosowane jest w blisko siedemdziesięciu krajach na świecie. W Europie nie przeprowadza się go jedynie w Rosji, na Białorusi i Islandii. Coraz częściej można jednak usłyszeć głosy, że zmiana czasu dwa razy w roku jest niepotrzebna, anachroniczna i uciążliwa. W teorii jest ona podyktowana oszczędnością energii. Liczne badania jednak nie potwierdziły tej tezy. Tę niespójność dostrzegają obywatele. Komisja Europejska przeprowadziła szerokie konsultacje społeczne, w ramach których obywatele UE mieli wyrazić swoją opinię na temat zmiany czasu. 76%³ przeptanych osób wskazało, że odczuwa negatywne skutki zmiany, a aż 84% jest za wprowadzeniem na stałe czasu letniego. Warto przypomnieć, że całe zamieszanie z okresem letnim i zimowym wynika bezpośrednio z dyrektywy unijnej z 2000 roku⁴. Jednak podczas prac Komisji Transportu Parlamentu Europejskiego została przegłosowana propozycja, aby w marcu 2021 roku nastąpiła ostatnia zmiana czasu z zimowego na letni⁵. Lecz finalnej decyzji wciąż nie ma, a dopóki będzie istniała konieczność zmiany czasu, dopóty zawodowi kierowcy będą musieli brać ją pod uwagę przy ewidencji swojego czasu pracy.

³ http://gum.gov.pl/pl/aktualnosci/2597_Zmiany-czasu-czy-rezygnacja-ze-zmian-czasu-Ocen-ktore-rozwiazanie-jest-dla-Ciebi.html

⁴ <https://publications.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/eb170453-93f3-4edb-a1ef-a4c46b64efc7/language-pl>
⁵ <http://naukawpolsce.pap.pl/aktualnosci/news%2C33088%2Ckomisja-pe-za-zniesieniem-zmiany-czasu-w-ue-od-2021-roku.html>